

แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๗

เรื่อง

ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ศพก.เครือข่ายบ้านทุ่งกระโปรง

ดำเนินการโดย

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา

คำนำ

เป้าหมายสำคัญของการจัดการความรู้ คือ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาคน พัฒนางองค์การ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการที่วางไว้ ทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้ มีการพัฒนาตนเองตามสายงาน และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งตนเองและองค์การในด้านต่างๆ เช่น การสนองตอบ (Responsiveness) การมีนวัตกรรม (Innovation) การเพิ่มขีดความสามารถ (Competency) การมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และอื่นๆ

แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านทุ่งกระโปรง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นศูนย์เครือข่าย ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.เครือข่าย) ที่มีความโดดเด่นด้าน การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
กรกฎาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้	๑
- ที่มาของการจัดการความรู้	๑
- ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ	๒
- แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)	๔
ส่วนที่ ๒ ผลการจัดการความรู้	๔
- วิธีการจัดการความรู้ (KS)	๕
- รายละเอียดองค์ความรู้	๖
- ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)	๑๒
ส่วนที่ ๓ สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๓

ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้

ที่มาของการจัดการความรู้

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานส่งเสริมการเกษตร จากบนฐานทรัพยากร (Resource based) ที่มีอยู่ ปรับเปลี่ยนมาเป็นการดำเนินงานบนฐานความรู้ (Knowledge based) โดยให้มีการดำเนินการตามกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) โดยหลักคือมีการกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการบริหารคลังความรู้ เพื่อต้องการพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่มีการพัฒนาต่อยอด ความรู้ ยกระดับความรู้ นำความรู้ไปใช้ในการทำงานให้สามารถดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสำเร็จของงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร เป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดการความรู้ของจังหวัด ทั้งนี้เพื่อพัฒนาองค์กรภายในกรมส่งเสริมการเกษตร รวมถึงสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO) ให้ได้ในที่สุด

ในส่วนของการดำเนินการจัดการความรู้ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครนายก ดำเนินการจัดการความรู้ เพื่อเก็บหรือรักษาองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ ที่จะเกษียณอายุราชการหรือเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างแรงจูงใจในการนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้ผลไปใช้ในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร และเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดการความรู้ในกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการใช้การจัดการความรู้ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้ประโยชน์ในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานการจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัด สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการความรู้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ คณะทำงานการจัดการความรู้สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก จึงร่วมกันจัดทำแนวทางการดำเนินงานการจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ โดยกำหนดประเด็นในการจัดทำองค์ความรู้ แต่เนื่องจากมีองค์ความรู้และผลงานเด่นของเกษตรกรต้นแบบปรากฏอยู่ในทุกอำเภอ จึงกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ จำนวน ๔ เรื่อง และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

๑. เรื่อง **การพัฒนาการปลูกข้าวโดยใช้รถดำนาอัตโนมัติของ ศพก.หลัก อำเภอเมืองนครนายก** มอบหมายกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิตร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครนายก ดำเนินการจัดเก็บ รวบรวม และสรุปผลการจัดการความรู้

๒. เรื่อง **ความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเนินใหม่** มอบหมายกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอปากพลี ดำเนินการจัดเก็บ รวบรวม และสรุปผลการจัดการความรู้

๓. เรื่อง **ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง)** มอบหมายกลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา ดำเนินการจัดเก็บ รวบรวม และสรุปผลการจัดการความรู้

๔. เรื่อง **การเปลี่ยนถ่ายอาชีพจากชาวนาทั่วไปสู่ผู้จัดการนาแบบมืออาชีพ** มอบหมายกลุ่มอารักขาพืชร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอองครักษ์ ดำเนินการจัดเก็บ รวบรวม และสรุปผลการจัดการความรู้

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

จากมติคณะทำงานการจัดการความรู้สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ได้มอบหมายให้ทุกกลุ่ม และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ ดำเนินการจัดเก็บองค์ความรู้ร่วมกัน โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน มอบหมายภารกิจดังกล่าวให้แต่ละทีมงานจัดเก็บองค์ความรู้ และนำเสนอองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน กลุ่มไลน์เจ้าหน้าที่และเกษตรกร การประชุมตามระบบส่งเสริมการเกษตร DM , DW การประชุม/อบรม/สัมมนาภายใต้งานโครงการต่างๆ โดยพบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. มีการกำหนดแผนปฏิบัติงานลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บองค์ความรู้ในแต่ละครั้ง แต่เมื่อถึงกำหนดพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรบางส่วนติดภารกิจเร่งด่วน ติดการอบรมเกษตรกรภายใต้โครงการต่างๆ ส่งผลให้การจัดเก็บองค์ความรู้เป็นไปไม่ได้ไม่ครบทีม การวางตัวบุคคลในการแสดงบทบาทเป็นคุณอำนวย คุณเอื้อ คุณกิจ คุณลิขิต และอื่นๆ จึงต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

๒. เมื่อมีการจัดเก็บรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้รับ และจัดทำสรุปผลองค์ความรู้ในงาน พบว่าเป็นภารกิจของบุคคลเพียงไม่กี่คน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ติดภารกิจ

๓. เมื่อองค์ความรู้ได้รับการจัดเก็บ รวบรวม และสรุปผลเรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินผ่านช่องทางต่างๆ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงการเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานได้ เนื่องจากขาดทักษะในการใช้งาน แต่สามารถศึกษาองค์ความรู้ผ่านทางกลุ่มไลน์ หรือรับทราบองค์ความรู้ได้จากการเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา ภายใต้งานโครงการต่างๆ

ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากร ธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)
๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๗ ของกรมส่งเสริมการเกษตร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) โดยได้ถ่ายทอดเป้าหมาย และตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงฯ และแผนปฏิบัติการของกรมฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง มาสู่แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๗ ของกรมส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

วิสัยทัศน์ เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรายได้เพิ่มขึ้น
พันธกิจ

๑. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
๒. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร

โดยยึดหลัก ตลาดนำการผลิต

๓. ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตร เพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน

กลยุทธ์

๑. การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร
๒. การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
๓. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร
๔. การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๕. การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา สามารถพัฒนางานตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร และสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานต่างๆ จึงได้ดำเนินการจัดการความรู้ จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง)

แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ประจำปี ๒๕๖๗ เรื่อง ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง)

ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ๑. กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ
๑	จัดกิจกรรมจัดการความรู้ ครั้งที่ ๑ - เตรียมความพร้อม - ชี้แจงวัตถุประสงค์และ ประโยชน์การจัดการความรู้ - สร้างการรับรู้ระหว่างทีมงาน และเกษตรกรผู้เข้าร่วมกิจกรรม ถอดองค์ความรู้	วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗	ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
๒	จัดกิจกรรมจัดการความรู้ ครั้งที่ ๒ - ศึกษาข้อมูลมือ ๑ และ มือ ๒ ที่เกี่ยวข้อง - ถอดองค์ความรู้จากเกษตรกร	วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๗	ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
๓	จัดกิจกรรมจัดการความรู้ ครั้งที่ ๓ - ถอดองค์ความรู้จากเกษตรกร - ทบทวนและเพิ่มเติมข้อมูล ให้สมบูรณ์	วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗	ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
๔	สรุปผลการจัดการความรู้	วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗	ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
๕	สรุปภาพองค์ความรู้ Infographic	วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗	สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา เผยแพร่ใน Website หรือ Facebook
๖	จัดส่งเอกสารการจัดการ ความรู้ - แบบรายงานสรุปผลการ จัดการความรู้	วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗	สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา เป็นผู้จัดส่ง
๗	นำเสนอผลงาน - ผ่านเวทีต่างๆ		เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับ อำเภอ (DW)

ส่วนที่ ๒ ผลการจัดการความรู้

วิธีการจัดการความรู้ (KS)

คณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครนายก ได้ร่วมกันพิจารณา กำหนดแนวทางการดำเนินงานและวิธีการจัดการความรู้ โดยสอดคล้องกับแนวทางการจัดการความรู้ของ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก กรมส่งเสริมการเกษตร และภารกิจที่จังหวัดฯ มอบหมาย ดังนี้

๑. หลักการสำคัญ

๑.๑ การจัดการความรู้เป็นส่วนหนึ่งของคำรับรองปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายกต้องดำเนินการตามคำรับรองปฏิบัติราชการ และได้มอบหมายให้ทุกกลุ่มและสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอดำเนินการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดในส่วนของการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของจังหวัดด้วย

๑.๒ คณะกรรมการจัดการความรู้สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก จะประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย เกษตรอำเภอทุกอำเภอ ผู้แทนจากกลุ่มฝ่าย และผู้แทนจากทุกอำเภอ ซึ่งจะผู้ขับเคลื่อนงานจัดการความรู้ในพื้นที่ด้วย

๑.๓ การดำเนินงานตามกระบวนการจัดการความรู้

(๑) การจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ KS ระดับเจ้าหน้าที่ ใช้เวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร DM, และ DW ส่วนระดับเกษตรกร ใช้เวทีการเรียนรู้ในกิจกรรมโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิต ด้านการเกษตร และโครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงงานวิจัยในงานประจำ (R๒R)

(๒) การบริหารคลังความรู้พัฒนาคณะทำงานให้มีความสามารถในการบันทึกการถอดองค์ความรู้ การเขียน การผลิตสื่อและการเผยแพร่ความรู้ไปสู่ผู้สนใจทั่วไป โดยผ่านสื่อต่างๆ

(๓) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของคนในองค์กรให้เกิดการเรียนรู้และเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ โดยการจัดทำคลังความรู้ในองค์กร พร้อมทั้งพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

๒. กระบวนการจัดการความรู้

กระบวนการจัดการความรู้ใช้ Model ปลายุ คือการกำหนดเป้าหมาย (KV: Knowledge vision) การจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KS : Knowledge Sharing) และการจัดทำคลังความรู้ (KA: Knowledge Asset) โดยยึด ๗ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การกำหนดเป้าหมาย (KV: Knowledge vision) บ่งชี้ความรู้ สร้างและแสวงหาความรู้ทั้งที่เป็น EK และ TK

- การถอดบทเรียนจากเรื่องเล่า (Story Telling)
- การถอดบทเรียนจากผู้ประสบผลสำเร็จ หรือที่เรียกว่า (Best Practices)
- ถอดบทเรียนจากชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice :CoP)
- ถอดบทเรียนจากเอกสารวิชาการต่างๆที่ได้เรียนรู้และประสบการณ์
- สืบค้นความรู้จากแหล่งวิชาการรวมถึงใน Internet

๒.๒ การจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KS : Knowledge Sharing)

การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีรูปแบบการเรียนรู้ เจ้าหน้าที่ใช้เวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร ส่วนเกษตรกรใช้เวทีเรียนรู้ตามกิจกรรมของโครงการประจำปี โดยนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานในพื้นที่ด้วยการปฏิบัติจริง

๒.๓ การบริหารคลังความรู้ (KA: Knowledge Asset)

การประมวลถักกรองความรู้ผลิตสื่อเผยแพร่ เพื่อการเรียนรู้ การจัดทำหมวดหมู่ความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้มีการจัดการเผยแพร่ความรู้ในช่องทางต่างๆ ให้ผู้สนใจได้เรียนรู้

ทั้งนี้ ดำเนินการจัดเก็บ รวบรวม และสรุปผลองค์ความรู้ในงาน จำนวน ๔ เรื่อง และจัดพิมพ์รวมทั้งนำขึ้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน และจัดทำทะเบียนองค์ความรู้ โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖

รายละเอียดองค์ความรู้ พร้อมภาพองค์ความรู้ Infographic

ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงบ้านทุ่งกระโปรง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก เป็นศูนย์กลางการนำองค์ความรู้ด้านต่างๆ มาถ่ายทอดในรูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกรเจ้าของศูนย์ ที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรที่สนใจ และบุคคลทั่วไปได้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ (KM)
เรื่อง ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
(ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง)

องค์ความรู้เรื่อง ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 (ศพก.เครือข่าย บ้านทุ่งกระโปรง)

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสมหมาย เกตุแก้ว

ตำแหน่ง เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 (ศพก.เครือข่าย) ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>๑. ความพร้อมด้านองค์ความรู้</p> <p>๑.๑ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกอง</p> <p>นวัตกรรมในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดีในปริมาณมากโดยไม่ต้องพลิกกลับกอง ใช้เวลา ๖๐ วันและใช้วัสดุเพียงแค่มูลสัตว์และเศษพืช เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่าย ลดหนี้ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการเผา ปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดิน เพิ่มกำไร เพิ่มผลผลิต แก้ปัญหาแรงงานและการสิ้นเปลืองเวลาของเกษตรกร อีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรที่สนใจผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อจำหน่ายอีกด้วย</p> 	

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>๑.๒ การบริหารจัดการน้ำและการจัดเก็บความชื้น นวัตกรรมจัดเก็บความชื้น โดยใช้ท่อพีวีซีและหิน พร้อมติดตั้ง เครื่องวัดความชื้น เมื่อน้ำไหลลงทำให้สามารถกักเก็บความชื้นไว้ ในดินได้ ช่วยลดการใช้น้ำในหน้าแล้งที่มีปริมาณน้ำที่จำกัด ใช้น้ำ ในปริมาณที่น้อยลง</p> 	
<p>๑.๓ การเลี้ยงชันโรง ชันโรงเป็นแมลงช่วยผสมเกสรพืชได้หลายชนิด ทำให้ติดผลได้ มากกว่าการปล่อยให้พืชผสมกันเองตามธรรมชาติ ผลผลิตชันโรง สามารถนำมาบริโภคได้ ซึ่งน้ำผึ้งชันโรงที่ได้มาจากการเก็บรังตาม ธรรมชาติมีสรรพคุณทางยามากกว่ารังผึ้ง รวมถึงการใช้ประโยชน์ จากชันของชันโรง และยังสามารถนำผลผลิตมาแปรรูป เช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางและสบู่ เพื่อจำหน่ายได้อีกด้วย</p> 	

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>๒. มีการวางแผนผังศูนย์ฯ ที่ดี</p> <p>การจัดการแปลงที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวอย่าง สาธิตและฝึกปฏิบัติ บริหารจัดการพื้นที่ตามฐานเรียนรู้ที่เกษตรกรและผู้สนใจ สามารถเดินดูแต่ละฐานได้ตามลำดับ</p> 	
<p>๓. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้</p> <p>๓.๑ ศาลาเรียนรู้</p> 	

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้</p>
<p>๓.๒ มีวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้และข้อมูลประจำศูนย์เรียนรู้ ติดตั้งป้ายองค์ความรู้ประจำฐานเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรได้อ่านระหว่างเดินศึกษาฐานเรียนรู้ และสำหรับบุคคลทั่วไปที่ต้องการเข้ามาศึกษาเยี่ยมชมอีกด้วย</p> 	

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้</p>
<p>๓.๓ มีแปลงเรียนรู้ให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้</p> 	

ศพก **KM** ความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์เครือข่ายบ้านทุ่งกระโปรง อำเภอบ้านเขา จังหวัดนครนายก

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบ้านเขา อำเภอบ้านเขา จังหวัดนครนายก
 พิกัด : Lat 13.63117 ° y 102.2147 ° z 0004 47

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสมหมาย เกตุแก้ว
 โดดเด่นในการทศโนโลยี: การบริหารจัดการพื้นที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้
 สามารถนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่/การเกษตรพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ :
 - การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ การบริหารจัดการน้ำ
 - การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรมชีวภาพ
 - การเลี้ยงชันโรง จัดทำบัญชีฟาร์ม
 - การปลูกพืชผักพื้นบ้าน

ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน (ศพก เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร แคมป์ข้อมูลข่าวสาร เป็นแหล่งเรียนรู้/สืบค้นข้อมูลข่าวสารด้านเกษตรของชุมชน มีการสร้างเครือข่าย บูรณาการการทำงานและความร่วมมือระหว่าง ศพก.และแปลงใหญ่

- ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน
 ความมีภาวะผู้นำ และมีความชำนาญด้านการเกษตรของประธานศูนย์ฯ หมั่นศึกษาหาความรู้หรือหม่อมรมันเทคโนโลยีใหม่ๆ นำมาปรับใช้
 ในการทำการเกษตร ทำการเกษตรแบบผสมผสานและค้าเงิน ขีดความสามารถปฏิบัติงานเพียงสืบสานงานที่ทำอย่างต่อเนื่อง และขยายผล
 สู่เครือข่ายทั้งในรูปแบบ ศพก.แปลงใหญ่ กลุ่มองค์กรเกษตรกรต่างๆ เกษตรกรรุ่นใหม่ และเกษตรกรที่สนใจ มีการวางแผนพัฒนา ศพก.ในอนาคตใน

ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน

ในการจัดทำสรุปผลการจัดการความรู้และจัดเก็บองค์ความรู้ ได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องจัดทำเป็นรูปเล่ม และจัดส่งกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในเดือน สิงหาคม ๒๕๕๗ โดยให้มีเอกสาร ดังนี้

๑. แนวทางการจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๗ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก และสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครนายก
๒. สรุปผลการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมการจัดการแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ (ระบุทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และภาพถ่าย)
๓. จัดทำคลังความรู้ (การเผยแพร่ และการจัดมุมความรู้ ในสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ พร้อมภาพถ่าย)
๔. องค์ความรู้ที่ได้ จำนวน ๑ เรื่อง
๕. จัดทำทะเบียนคุณเรื่องเล่า และBest Practice ระบุชื่อเรื่อง และแหล่งที่จัดเก็บไว้ เพื่อให้ผู้อื่น ได้เข้าถึงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๖. เผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งเรื่องเล่า และ Best Practice เผยแพร่ผ่าน สื่อช่องทางต่างๆ รวมถึงเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ส่วนที่ ๓ สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลประเมินการเรียนรู้จากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน และการนำไปประโยชน์

จากกระบวนการดำเนินงานการจัดการความรู้ เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้องค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.เครือข่ายบ้านทุ่งกระโปรง) ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๓ องค์ประกอบ ได้แก่

๑. องค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการเป็นวิทยากรของเกษตรกรต้นแบบ เจ้าของศูนย์ (นายสมหมาย เกตุแก้ว)

๒. ความพร้อมของสถานที่ในการรองรับผู้ที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ ฐานเรียนรู้

๒.๒ ศาลาเรียนรู้

๒.๓ แปลงเรียนรู้

๓. การบริหารจัดการภายในศูนย์ เช่น การจัดแผน/ตารางการเข้าเรียนรู้ที่ศูนย์ รายรับ/รายจ่าย ทีมงานเครือข่าย

ซึ่งสามารถนำรูปแบบความสำเร็จไปใช้ในการทำงานส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หรือศูนย์เรียนรู้อื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องด้วยกระบวนการ/รูปแบบการจัดการความรู้มีการกำหนดรายละเอียด ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ/เงื่อนไข ที่ไม่เอื้ออำนวยสอดคล้องกับบทบาทภารกิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จึงควรมีการทบทวนปรับปรุงกระบวนการ/รูปแบบการจัดการความรู้ ให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจ โดยคำนึงถึงขั้นตอน และระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

ภาคผนวก

